

ALTA KOMMUNE
Postboks 1403 Sentrum
9506 ALTA

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

Sak/dok.: 06/02365-125

15.09.2020

Ark.: 326.12

Melding om vedtak i navnesak 2020/308 - Álttáeatnu og andre navn i Alta kommune

Statens kartverk har gjort vedtak om skrivemåten til to nordsamiske naturnavn og navnet på ei havn og ei bru i Alta kommune:

Løpenummer (Se navnesaks - skjema)	Vedtak	Navn på	Norsk parallellnavn	Merknader
1	Álaheajeatnu	Elv	Altaelva	Parallellnavn til 1 a
1 a	Álttáeatnu	Elv	Altaelva	Parallellnavn til 1
2	Álaheajvuonna	Fjord	Altafjorden	Parallellnavn til 2 a
2 a	Álttávuonna		Altafjorden	Parallellnavn til 2
8	Áltá	Havn	Alta	
9	Álttá hámmán	Havn	Alta havn	Parallellnavn til 9 a
12	Álaheajšaldi	Bru	Alta bru	Parallellnavn til 12
12 a	Álttášaldi	Bru	Alta bru	Parallellnavn til 12

Vedtakene er gjort med hjemmel i § 7 tredje ledd i lov om stadnamn. Navna kan søkes opp i www.norgeskart.no for å finne plassering og mer informasjon, se også vedlagte navnesaksskjemaet .

Bakgrunn

Navnesaken ble reist av Sametinget for å fastsette rett skrivemåte av navna til offentlig bruk, se brev fra Sametinget av 21.1.2019 med informasjon om bakgrunnen til navnesaken. Sametinget har gitt endelig tilråding om skrivemåter av navna. Saken inneholder både naturnavn og navn på offentlige anlegg som Kartverket har ansvar for å fastsette skrivemåtene

www.kartverket.no

til. Navna er dokumentert i bl.a. J. Qvigstad (1938): «De lappiske stedsnavn i Finnmark og Nordland fylker», J. A. Friis (1887): «Ordbog over det lappiske sprog», Knud Leem (1768-81): «Lexicon Lapponicum Bipartitum», Oluf Rygh (1924): «Norske gaardnavne. Finmarkens Amt» og andre kilder.

Rettslig grunnlag

Etter lov om stadnamn § 11 andre ledd skal samiske og kvenske stedsnavn brukes av det offentlige. Når skrivemåten av et stedsnavn skal fastsettes for offentlig bruk, er hovedregelen at den skal ta utgangspunkt i den nedarva lokale uttalen av navnet. Skrivemåten skal følge gjeldende rettskrivingsprinsipper for nordsamisk, jf. § 4 første ledd i loven. Skrivemåten skal være praktisk og ikke skygge for meningsinnholdet i navnet, jf. § 1 første ledd.

I tillegg må det tas hensyn til normeringspraksisen i området og skrifttradisjonen for navnet saken gjelder, og hva som er registrert i Sentralt stedsnavnregister (SSR) fra før. Lokale ønsker fra de som har uttalerett, skal også spille inn.

Høringssvar og tilråding

Kommunen har hatt saka ute på høring og en lokal forening har levert høringsuttalelse. Álttá Sámiid Searvi avviser Álaheadju som sidestilt navn til Áltá og hevder at dette navnet ikke er brukt av den lokale samiske befolkningen i dag. Foreningen viser til at selv om navnet Álaheadju er brukt i gamle skriftlige kilder, gir ikke dette grunn til å sidestille dette navnet med det stedsnavnet som er i offentlig bruk i dag.

I tillegg har kommunen kommentert navnevalget på skilt. Kommunen ønsker Áltá som skiltnavn også på samisk på flyplassen. Sametinget har gitt endelige tilrådingar, og de tilrådde skrivemåtene med kommentarer går fram av det vedlagte navnesaksskjemaet.

Kartverkets vurdering

Kartverket har gjort vedtak i samsvar med de tilrådde skrivemåtene for elvenavnet, fjordnavnet, Álttá hámmán (havn) og Álttášaldi/Álaheajšaldi (bru) – de to siste er likestilte former av brunavnet som skal brukes av det offentlige. Nordsamisk rettskrivning er fulgt, og det er tatt hensyn til at Alta ligger i et område med sjøsamisk dialekt. Álttavuonna var tidligere vedtatt som Áltavuonna, men vedtaket er nå omgjort i henhold til ny tilråding.

Til tross for at Álttá Sámiid Searvi hevder at navnet Álaheadju ikke er i bruk i dag lokalt, ønsker Kartverket å følge opp Sametingets tilråding om å vedta Álaheajju og/eller Álaheadju som sidenavn til Áltá for å bevare navna som kulturminner, som er i samsvar med lov om stadnamn § 1, 1. ledd. Disse variantene var vanlig tidligere og er veldokumenterte i eldre skriftlige kilder. Ut fra Kartverkets kjennskap til den lokale navnebruken er i alle fall navnet Álaheadju både kjent og brukt i dagligtalen blant nålevende samisktalende i Finnmark. Alta kommune må avgjøre hvilken av de to skrivemåtene, Álaheajju eller Álaheadju, en eller begge, som kan vedtas i tillegg til Áltá. Å fastsette en offentlig skrivemåte av det eldste navnet på stedet, vil være å ta vare på stedsnavnet som kulturminne i samsvar med formålet med lov om stadnamn. Vi minner også om at forskrift til stadnamn § 4 fjerde ledd sier at "dersom det er brukt fleire samiske namn om det same namneobjektet, skal det eldste namnet brukast av det offentlege. I særlege tilfelle kan det gjerast unntak fra denne regelen." Ut fra dette er det altså navnet Álaheajju eller Álaheadju som skal velges av det offentlige, men Kartverkets syn at her er det grunn til å bruke unntaksregelen å vedta begge navna som sidestilte navn.

Kartverket venter med å fastsette en av skrivemåtene *Álaheajju* og/eller *Álaheadju* som navn på havna til kommunen har bestemt hvilken av disse skrivemåtene som skal brukes for primærnavnet (dvs. som navn på byen) i tillegg til det tidligere vedtatte navnet *Áltá*.

I samisk vil stedsnavnet få genitivs form når navnet står foran et funksjonsord, og det har nominativs form hvis det står uten funksjonsord. Se skrivemåten av navna i tabellen ovenfor og i navnesaksskjemaet fra Sametinget.

Bruk av vedtatte skrivemåter og kommunens videre arbeid

Vi vil minne om reglene i stedsnavnloven om plikt til å bruke vedtatte skrivemåter, jf. § 11, spesielt første setning, som har denne ordlyden: «Når skrivemåten av eit stadnamn er fastsett etter denne lova og ført inn i stadnamnregisteret, skal han brukast av eige tiltak av dei som er nemnde i § 1 tredje ledd.» Etter lov om stadnamn § 7 skal kommunen velge og vedta navn på bl.a. tettsteder, grender og bydeler, og **i denne saka har kommunen rett til å fastsette *Álaheajju* eller *Álaheadju* som parallellnavn til det tidligere vedtatte samiske navnet *Áltá*, se løpenummer 3 a og 3 b i navnesaksskjemaet merket med K i vedtaks-kolonnen**. Om kommunen går inn for å ha et samiskspråklig kommunenavn i tillegg, må søknad sendes til Kommunal- og moderniseringsdepartementet, for vedtak om kommunenavn skal fastsettes av Kongen i statsråd, se løpenr. 7 og 7 a i navnesaksskjemaet.

Vi presiserer at lov om stadnamn regulerer offentlig bruk av stedsnavn. Privatpersoner og bedrifter som ikke er heleide av det offentlige, er derfor ikke pålagt å følge vedtatte skrivemåter.

Navn på busstasjon

Etter lov om stadnamn § 7 andre ledd er det fylkeskommunen som er vedtaksorgan for navn på busstasjoner, se tilrådingene i navnesaksskjemaet løpenummer 10 og 11. Når Troms og Finnmark fylkeskommune har fatta vedtak om skrivemåte, skal vedtaket rapporteres til Sentralt stedsnavnregister med kopi til kommunen.

Klage

Vedtak om skrivemåten kan etter § 12 i lov om stadnamn påklages av dem som etter § 6 bokstav a til c har rett til å ta opp saker om skrivemåten av stedsnavn. Klagefristen er tre uker fra meldinga om vedtaket er kommet fram til mottaker, jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Dersom meldinga skjer med offentlig kunngjøring, starter klagefristen fra den dagen vedtaket blir kunngjort første gang. De som har klagerett, har rett til å se saksdokumentene, som er arkivert hos vedtaksorganet. Det er anledning til å søke om utsatt iverksetting av vedtaket til klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

En eventuell klage skal sendes til Kartverket med kopi til kommunen. Klagen skal grunngis, og grunngivinga må behandle alle navn eller navneledd klagen gjelder.

Når man tar opp en klagesak, gjelder de samme saksbehandlingsreglene som for navnesaker ellers. Dersom vedtaket blir opprettholdt, sender Kartverket saken videre til klagenemnda for stedsnavnsaker, som er oppnevnt av Kulturdepartementet.

Vennlig hilsen

Steinar Vaadal
Fylkeskartsjef

Anne Kristine Eira Utsi
rådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Navnesaksskjema

Tilråkning fra Sametinget

Lov om stadnamn: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1990-05-18-11>

Forskrift om stadnamn: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-05-23-638>

Kopi:

Sametinget
Språkrådet

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi   SAMEDIGGI / SAMETINGET
                  GUOVDAGEAINNU SUOHKAN / KAUTOKEINO KOMMUNE